Kap 8 Id-Dawl u d-Dlam.

8.1. Alla hu d-dawl tagħna

Il-fidi tagħna hija mibnija fuq id-dawl. Meta ħajjitna ngħixuha fid-dawl tal-preżenza t'Alla nkunu fid-dawl. Meta noħorġu minn dik il-preżenza niġu fid-dlam. San Ġwann fil-bidu tal-Vanġelu tiegħu joħroġ b'mod qawwi dan il-kuntrast bejn id-dawl u d-dlam f'ħajjitna u jitkellem dwar meta "d-dawl jiddi fid-dlam, imma d-dlam ma għelbux" (Ġwann 1, 5).

1. **Imla l-vojt b'dawn il-kelmiet:**

tama	**dnub**	**fired**	**dlam**	**Mosé**
Damasku	**qawwa**	**kastig**	**ferħ**	**xemx**
dawl	**musbieħ**	**Blandun**	**imħabba**	**Ġenesi**

1. Ix-_______________tagħtina d-dawl u l-ħajja.
2. Id-dawl huwa simbolu ta' _______________ u _______________.
3. In-nar li jagħti d-dawl juri l-_______________ t'Alla.
4. Fil-__________ hemm li Alla ħalaq id-dawl fl-ewwel ġurnata u li _______________ d-dawl mid-_______________.
5. L-Eġizzjani kellhom joqogħdu tlett ijiem fid-dlam bħala _______________ talli ma ħelsux lill-Poplu Lhudi mill-jasar.
6. Alla kellem lil _______________ permezz tas-siġra taqbad.
7. Il-_______________ kien jintuża fi żmien Ġesú biex idawwal il-post.
8. San Pawl ra dawl qawwi meta kien fit-triq lejn _______________ biex jippersegwita lill-ewlenin Insara.
9. Id-_______________ idallam il-ħajja tan-Nisrani u l-ħbiberija m'Alla u mal-oħrajn.
10. Aħna l-Insara għandna nkunu _______________ għall-ġnus kollha.
11. Il-_______________ hija xemgħa twila li tirrapresenta d-dawl tal-qawmien ta' Ġesu' fil-komunita'.
12. In-Nisrani għandu jdawwal il-ħajja tal-oħrajn permezz tas-sabar u tal-_______________.

AĦSEB U AĦDEM

1. X'inhu dak li jdawwal il-ħajja tiegħek?

____

____

2. X'inhu dak li jdallam il-ħajja tiegħek?

____

____

Kap 8 Id-Dawl u d-Dlam.

8.2. Ġesù qam mill-mewt
Ġesù huwa dak li jurina t-triq għal għand il-Missier. L-akbar ġrajja ta' dawl fil-ħajja ta' Ġesù kienet bla dubju l-qawmien tiegħu mill-mewt. Hemmhekk id-dawl għeleb id-dlam. Hu għalhekk li l-liturġija tal-Għid tibda propju bl-ewwel parti li hi l-liturġija tad-dawl.

1. **Il-Ġrajja tal-Għid – Allelujah!**
   Ikteb in-numri ħdejn is-sentenzi biex toħroġ l-ordni ta' kif seħħ il-qawmien ta' Ġesu' skont il-Vanġelu ta' San Mattew. L-ewwel waħda hija lesta.

	L-anġlu qal lin-nisa biex ma jibżgħux għax kien jaf li qed ifittxu lil Ġesù.
	Huma marru jagħtu l-aħbar lid-dixxipli tiegħu.
1	Marija ta' Magdala u Marija l-oħra marru jaraw il-qabar.
	L-għassiesa beżgħu ħafna malli rawh u ma ċċaqalqux minn fejn kienu.
	L-anġlu tal-Mulej niżel mis-sema u gerbeb il-ġebla.
	Ġesù qalilhom biex imorru jwasslu l-aħbar li kien ser jiltaqa' mad-dixxipli fil-Galilija.
	L-anġlu qalilhom ukoll biex imorru malajr jgħidu lid-dixxipli li Ġesù qam mill-mewt.
	Waqt li kienu sejrin jagħtu l-aħbar, Ġesù ltaqa' magħhom u qalilhom, 'Is-sliem għalikom.'

AĦSEB U AĦDEM
Fil-verità, għalik xi tfisser li Ġesù qam mill-mewt? Kif nistgħu inwasslu l-messaġġ tal-qawmien ta' Ġesù fid-dinja tal-lum?

____

____

____

Kap 8 Id-Dawl u d-Dlam.

8.3. L-Għid il-Kbir u d-Dawl fil-ħajja tan-Nisrani.

Li Ġesù qam mill-mewt jurina li hu rebaħ fuq id-dlam, il-mewt, id-dnub, il-ħażen u t-tbatija. Ir-rebħa tiegħu jista' aħna wkoll ikollna sehem minnha bħala dixxipli ta' Ġesù.

1. It-Tieġ

Aqra l-Evanġelju skont San Matte 25, 1-13

Aqra l-parabbola li ssib flimkien mal-grupp tiegħek u oħolqu mima għal din l-istorja fejn Ġesu' jistedinna nistennewh f'ħajjitna. Imma waqt li qed nistennewh, u fil-mod kif ngħixu ħajjitna, nistgħu inkunu għaqlin jew boloh. Kuntrast ieħor bħal tad-dawl u d-dlam.

Iddiskuti:

1. X'tirrappreżenta l-festa tat-tieġ?
2. Min huwa l-għarus?
3. Xi tfisser l-istennija għall-għarus?
4. Xi jfisser l-għaqal fil-parabbola?
5. Xi tfisser il-bluha?
6. X'jista' jfisser għalina ż-żejt fil-kus?

AĦSEB U AĦDEM.

Irrakkonta eżempji fil-ħajja tagħna ta' kuljum illum fejn nagħmlu għażliet għaqlin u fejn inġibu ruħna ta' boloh.

____

____

Kap 8   Id-Dawl u d-Dlam.

8.4 It-tifsira taċ-ċelebrazzjoni tal-Għid.

L-Għid il-Kbir hija l-ikbar festa fil-Kristjaneżmu. Hija l-festa li permezz tagħha nġeddu ġo fina il-qawmien ta' Ġesù mill-mewt u l-ħelsien minn dak kollu li f'ħajjitna jżommna lsiera tal-ħażen jew tagħna nfusna. Għalhekk l-Għid huwa wkoll ċelebrazzjoni ta' ferħ li għandu jimla l-qalb ta' min jemmen tassew li dak li nkunu niċċelebraw seħħ tassew f'Ġesù u għadu jista' jseħħ fina.

1. **Sib dan il-kliem mill-*wordsearch*. L-ewwel waħda hija lesta.**

blandun	**magħmudija**	**Wegħdiet**	**abjad**
tberik	**nar**	**Ilma**	**qawmien**
vġili	**qari**	**Kant**	**ewkaristija**

b	v	r	q	a	r	i	a	q	w	f	ż	x	f	j
n	b	g	r	v	s	g	e	ċ	ġ	x	n	k	ħ	a
s	a	ċ	w	d	*b*	g	j	f	x	i	s	r	u	b
b	a	s	d	f	*l*	k	b	o	e	l	ħ	q	p	j
s	m	d	l	m	*a*	g	ħ	u	d	i	j	a	j	a
r	l	k	o	s	*n*	d	w	e	f	ġ	v	w	j	d
s	i	h	ġ	ħ	*d*	ċ	r	q	t	v	s	m	i	w
f	p	p	j	v	*u*	n	s	r	n	ħ	g	i	p	o
e	r	x	b	j	*n*	e	a	t	w	d	h	e	k	t
p	u	i	t	d	r	g	h	r	ħ	q	t	n	i	u
ġ	l	n	l	p	k	t	d	b	t	d	f	h	r	s
g	a	d	a	j	i	t	s	i	r	a	k	w	e	r
k	m	f	h	w	e	g	ħ	d	i	E	t	a	b	e
ġ	a	e	o	t	q	z	a	e	n	m	b	r	t	a
m	f	b	n	g	ġ	r	ż	a	z	ċ	i	j	p	i

AĦSEB U AĦDEM

Semmi sitwazzjonijiet illum fejn hu diffiċli nemmnu li Ġesù tassew rebaħ il-ħażen.

____

____

Semmi sitwazzjonijiet fejn din ir-rebħa ta' Ġesù tidher fil-konkret.

____

____

Kap 8 Id-Dawl u d-Dlam.

8.5 Il-Vġili tal-Għid

Il-Vġili tal-Għid hija ċ-ċelebrazzjoni li nagħmlu tard fil-għaxija lejliet l-Għid u hi maqsuma f'erba' partijiet:

- Il-Liturġija tad-dawl
- Il-Liturġija tal-Kelma
- Il-Liturġija tal-Magħmudija
- Il-Liturġija tal-Ewkaristija

Hija ċelebrazzjoni li tibda barra l-knisja, fejn iċ-ċelebrant ibierek in-nar ġdid li minnu jixgħel il-Blandun li mbagħad jitpoġġa fil-għoli u fin-nofs bħala simbolu ta' Kristu, id-dawl veru tagħna.

1. **Kompli s-sentenza**

Qabbel kolonna A ma' kolonna B billi timla n-numri mit-2 sal-11 fil-kolonna vojta tan-nofs. L-ewwel waħda hija eżempju.

	Kolonna A		***Kolonna B***
1	Fil-quddiesa tal-Għid isiru		Kristu jasal għandna mingħand l-oħrajn u aħna ngħadduh lil ħaddieħor.
2	Fil-bidu tal-quddiesa l-qassis ibierek		lill-poplu tiegħu matul iż-żminjiet.
3	Meta nixegħlu x-xemgħat ta' xulxin niftakru li		il-kant tas-Salmi.
4	Ikun hemm il-kant u l-qari tas-seba' siltiet mill-Kotba Mqaddsa		Isir it-tiġdid tal-wegħdiet tal-Magħmudija.
5	Waqt li nisimgħu s-seba' siltiet niftakru kif Alla ħabb		biex niftakru fil-ġrajja tal-qawmien.
6	Wara kull silta jsir	1	riti li fihom niċċelebraw il-qawmien mill-mewt ta' Ġesù.
7	Inkantaw l-Alleluja u nsegwu l-Evanġelju		fit-tqarbin fejn nirċievu lil Ġesù ġo fina.
8	Wara l-omelija ssir		in-nar ġdid u minnu jixgħel il-Blandun.
9	Wara li t-trabi jitgħammdu		li huma kollha meħudin mit-Testment il-Qadim.
10	Permezz tal-Ewkaristija aħna nkunu nistgħu nieħdu sehem		bil-ħobż kif ukoll bl-inbid ikkonsagrat.
11	It-tqarbin jista' jsir kemm		iċ-ċerimonja tas-Sagrament tal-Magħmudija.

AĦSEB U AĦDEM

Għaliex taħseb li l-festa tal-Għid hija l-ikbar festa għan-Nisrani?

Minn kif niċċelebraw l-Għid aħna, jidher tassew li din hi l-ikbar festa għalina?

Kap 8 Id-Dawl u d-Dlam

8.6 Is-simboli marbuta mal-Għid il-Kbir.

Hemm diversi simboli marbuta mal-festa tal-Għid.

Hemm dawk liturġiċi, li ngħixuhom tul iċ-ċelebrazzjoni twila iktar mis-soltu tal-Vġili tal-Għid.

U hemm ħafna simboli oħra li huma ta' xejra soċjali u kulturali.

Permezz ta' stampi int u sħabek agħmlu żewġ listi ta' dawn is-simboli differenti marbuta mal-Għid – simboli liturġiċi u simboli soċjali u kulturali.

Simboli liturġiċi	Simboli soċjali u kulturali

AĦSEB U AĦDEM

Fittex fost l-Appostli u n-nies li kienu dixxipli ta' Ġesù x'kien l-effett fuqhom tal-aħbar li Ġesù qam mill-mewt.

Kap 8 - Id-Dawl u d-Dlam

8.7 Sitwazzjonijiet.

Jekk infittxu d-dawl ta' Ġesù li qam mill-mewt f'kull ma nagħmlu u ngħaddu minnu, kull sitwazzjoni fil-ħajja ta' kuljum tgħinna nikbru.

1. **X'taħseb?**
   Aqra dawn is-sitwazzjonijiet u mmarka taħt TAJJEB jew ĦAŻIN.

	TAJJEB	ĦAŻIN
Nagħmel id-doveri tiegħi mill-qalb.		
Ngħajjar u niġġieled mal-oħrajn.		
Nittraskura l-quddiesa ta' nhar ta' Ħadd.		
Nobdi lill-ġenituri u lil min jixtieqli l-ġid.		
Ma nkellimx nies ta' reliġjonijiet oħra jew twemmin mhux Nisrani.		
Nagħmel ix-xogħol id-dar meta jkolli aptit.		
Ngħin lil min hu fil-bżonn.		
Nitlob lil Alla u nirringrazzjah.		
Ma nibżax għal saħħti.		
Nistudja r-reliġjon għall-eżami biss.		
Naħfer mill-qalb lil min iweġġagħni.		
Naqra silta mill-Kelma t'Alla.		
Niftaħar bit-tajjeb li nagħmel.		

AĦSEB U AĦDEM

Fil-verità, meta tkun qed tiċċelebra l-festa tal-Għid fil-ħajja tiegħek?

____

____

____

Kap 8 Id-Dawl u d-Dlam.

8.8 It-tifsira tal-Għid

Mhux l-Insara biss jiċċelebraw il-festa tal-Għid, għalkemm għall-insara biss l-Għid għandu t-tifsira li Ġesù veru qam mill-mewt.

1. **L-Għid**

   Ara x'qed jgħidu dawn l-istampi dwar kif iħarsu lejn il-festa tal-Għid il-Lhud u l-Insara.

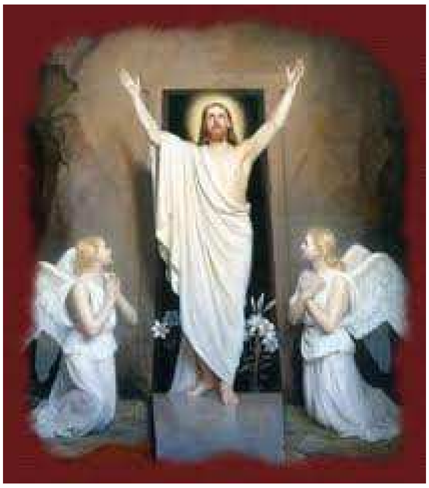

AĦSEB U AĦDEM.

Immaġina ftit. Ikteb f'sentenza jew oħloq stampa biex tiddeskrivi t-tifsira tal-Għid.